Михайло—семиліток

I

Було се дуже давно. Ще як на наші землі набігав дикий кочовий народ печеніги й нищив та руйнував села й міста, а людей убивав або забирав у тяжку неволю.

А панував тоді в нашому славному золотоверхому Києві князь Володимир. У князя був син Михайлик. Молоденький ще був князенко Михайлик, семиліток, але що се за дитина була! Які славний стрілець був із нього. Було, ганяється конем (бо й на ком їздив, наче вродився на ньому), птаху на лету з лука вцілить. Як, батько, князь Володимир, виправляється, було, чи то на лови, чи то в бій, усе він, було, проситься, щоби і його взяв із собою. Славний був лицар князенко Михайлик-семиліток. Батько його дуже любив, любив його й увесь народ.

— Знати, що лицарська кров плине в ньому, — говорили люди.

II

І сталося тоді, що печеніги великою силою насунули на Вкраїну. Підійшли під самісінький Київ і облягли його з усіх сторін, як чорна хмара. Добуваються до Києва, б'ю таранами в мури. От-от, думають, буде Київ наш. Та де там! Мури стоять, як стояли, подаються. Стріляють печеніги до міста, до киян, що стоять на мурах, та стріли не ронять киян, лише вертають і ранять самих печенігів.

Печеніги спитали ворожбитів, чому відбуваються такі дива. Ті відповіли, Михайлик — душа і сила цього народу, і поки він живий, Києва не взяти. Один порадив запропонувати киянам видати князенка за обіцянку відступити від облоги. Печеніги відправили послів до Володимира.

III

Прийшли посли в княжий терем зі своєю пропозицією. Володимир послав скликати віче.

IV

Володимир розповів народові про печенізьку пропозицію.

Громада загула, зашуміла:

— Що, Михайлика, Михайлика! Ні, ми Михайлика не дамо від себе, годі!

Любили кияни Михайлика, бо хоч він іде й маленький був, а вже могли пізнати в ньому доброту й хоробрість. Вже тепер бачили вони в ньому свого будучого князя, що принесе славу Києву та Вкраїні.

Але один чорний дух почав намовляти старшого сина князя Володимира Лихослова. Був він злий, боягузливий та потворний на вигляд. Лихослов та боярин Збигонь переконали народ віддати Михайлика в заклад печенігам. Князь мусив згодитися.

V

Михайлик засумував, бо бачив, що народ ще несвідомий, кого він віддає і що цим сам собі готує загибель. Він виступив перед громадою й попрощався. Виїхав на золотому коні через золоті ворота й перебив усе печенізьке військо.

— Оте є моя остання тепер прислуга тобі, мій рідний Києве! Не верну я до тебе, аж поки весь народ не прийде до свідомості, хто він, яка в його сила, не отямиться. Прощай, Києве, прощай!..

І глянув ще востаннє на золотоверхий Київ та й зник. Поїхав далеко-далеко, за сьомі гори, за сьомі ріки. Там поставив золоті ворога та й стереже їх до слушного часу. Сидить він гам і ніколи не старіється, — усе він такий, яким вийшов із Києва, молодий, семиліток...

Сміливі лицарі не раз відстоювали Україну в боротьбі з ворогом — завойовником. Оповиті легендами, їхні імена прийшли в наше сьогодення. Серед них — князенко Михайлик, малолітній захисник Києва від хана Батия. Чорною хмарою вороги насунули на Вкраїну, обступили Київ. Та не можна знищити народ, поки жива його душа. Віче погодилося видати князенка у заручники. Зробили свою справу чорні духи, але не почорнили душу мудрого Михайлика, який закликав народ об'єднатися, усвідомити «хто він, яка в його сила».